

Выкананне тэставых заданняў з'яўляецца важным этапам праверкі набытых ведаў, іх практычнага замацавання, падрыхтоўкі да ЦТ. Тэсты па беларускай мове могуць мець рознаўзроўневую структуру, гэта значыць ад больш простых (1-ы ўзровень), якія адпаведна ацэньваюцца (адзнакі 3 – 5), да ўскладненых (2-і ўзровень, адзнакі 6 – 8; 3-і ўзровень, адзнакі 9 – 10). Вучань можа самастойна выконваць заданні ўсіх тэставых узроўняў, паглыбляючы свае веды, і тым самым рыхтавацца да праверачных работ.

НАЗОЎНІК
Першы ўзровень
Частка А

A1. Адзначце назоўнікі:

- 1) камюніке;
- 2) нешта;
- 3) дзясятка;
- 4) увечары;
- 5) сем.

A2. Адзначце канкрэтныя назоўнікі:

- 1) мысленне;
- 2) дождж;
- 3) птаства;
- 4) ружа;
- 5) ластаўка.

A3. Адзначце назоўнікі першага скланення:

- 1) возера;
- 2) пад'ём;
- 3) адліга;
- 4) страху;
- 5) хадзьба.

A4. Адзначце назоўнікі жаночага роду:

- 1) калеса;
- 2) какава (напой);
- 3) сабака;
- 4) таполя;
- 5) шчаны.

A5. Адзначце назоўнікі, якія ў форме роднага склону адзіночнага ліку маюць канчатак - *а*:

- 1) асінік;
- 2) нос;
- 3) мільён;
- 4) ячмень;
- 5) баскетбол.

А6. Адзначце назоўнікі, якія ў форме меснага склону адзіночнага ліку маюць канчатак - *е*:

- 1) край;
- 2) селянін;
- 3) вольха;
- 4) рэха;
- 5) сяло.

А7. Адзначце назоўнікі, якія маюць форму толькі адзіночнага ліку:

- 1) карэнне;
- 2) корань;
- 3) чалавек;
- 4) змрок;
- 5) садавіна.

А8. Адзначце назоўнікі, якія ў форме назоўнага склону множнага ліку маюць канчатак - *ы*:

- 1) грамадзянін;
- 2) ноч;
- 3) мох;
- 4) горад;
- 5) камень.

А9. Адзначце правільна напісаньня назоўнікі:

- 1) завязь;
- 2) лідэр;
- 3) Нью-Ёрк;
- 4) савана;
- 5) дэзынфармацыя.

А10. Адзначце назоўнікі, утвораныя суфіксальным спосабам:

- 1) падаконне;
- 2) драбяз;
- 3) гадоўля;
- 4) прыўнятасць;
- 5) токар.

Частка В

Знайдзіце ў сказе назоўнік у форме меснага склону адзіночнага ліку і запішыце гэты назоўнік у пачатковай форме.

Снегавы пыл заблішчаў на сонцы, вецер падхапіў яго, закруціў над платформай і памчаў за вагоны.

□□□□□□□□□□

Другі ўзровень

Частка А

А1. Адзначце рэчыўныя назоўнікі:

- 1) шоўк;
- 2) туман;
- 3) цукар;
- 4) аспірын;
- 5) завея.

A2. Адзначце зборныя назоўнікі:

- 1) лісце;
- 2) моладзь;
- 3) золата;
- 4) зерне;
- 5) крапіва.

A3. Адзначце назоўнікі трэцяга скланення:

- 1) гусь;
- 2) гар;
- 3) кроп;
- 4) верф;
- 5) шыр.

A4. Адзначце назоўнікі мужчынскага роду:

- 1) палын;
- 2) жэрабя;
- 3) медаль;
- 4) шафа;
- 5) мазоль.

A5. Адзначце назоўнікі, якія ў форме роднага склону адзіночнага ліку маюць канчатак - у:

- 1) твар;
- 2) авёс;
- 3) Нёман;
- 4) конкурс;
- 5) пад'ём.

A6. Адзначце назоўнікі, якія ў форме меснага склону адзіночнага ліку маюць канчатак - у:

- 1) Мележ;
- 2) Шамякін;
- 3) садавод;
- 4) хірург;
- 5) зямляк.

A7. Адзначце назоўнікі, якія маюць форму толькі множнага ліку:

- 1) успаміны;
- 2) крупы;
- 3) дзверы;
- 4) грудзі;
- 5) моры.

A8. Адзначце назоўнікі, якія ў форме роднага склону множнага ліку маюць нулявы канчатак:

- 1) зорка;
- 2) завод;
- 3) поле;
- 4) асаблівасць;
- 5) прэмія.

A9. Адзначце правільна напісаныя назоўнікі:

- 1) Растоў на Доне;
- 2) паў-Еўропы;
- 3) норд-ост;
- 4) макрарэльеф;
- 5) максіспадніца.

A10. Адзначце назоўнікі, утвораныя прыставачна-суфіксальным спосабам:

- 1) прыцемкі;
- 2) непаўналецце;
- 3) міжрадкоўе;
- 4) пасадка;
- 5) пералетак.

Частина В

Устанавіце адпаведнасць паміж выдзеленымі назоўнікамі і іх сінтаксічнай роляй у сказе. Адкаж запішыце.

- А. Стаць прафесіяналам – **пчасце**.
Б. **Жыццё** пражыць – **но** поле перайсці.
В. Над **лугам** стаяў малочны туман.
Г. **Жыта** звесіла шыю.

1. Дзейнік.
2. Выказнік.
3. Азначэнне.
4. Акалічнасць.
5. Дапаўненне.

□□□□□□□□□□

Трэці ўзровень

Частка А

A1. Адзначце адушаўлёныя назоўнікі:

- 1) вучнёўства;
- 2) нябожчык;
- 3) гном;
- 4) таварыства;
- 5) патрыёт.

A2. Адзначце абстрактныя назоўнікі:

- 1) лямант;
- 2) шашлык;

- 3) ліпняк;
- 4) гіпноз;
- 5) сумежжа.

A3. Адзначце рознаскланяльныя назоўнікі:

- 1) мужчына;
- 2) ляўша (Алена);
- 3) імя;
- 4) птушаня;
- 5) маці.

A4. Адзначце назоўнікі мужчынскага роду:

- 1) Токія;
- 2) мікада;
- 3) цэцэ;
- 4) журы;
- 5) Хакайда.

A5. Адзначце назоўнікі, якія ў форме роднага склону адзіночнага ліку маюць розныя канчаткі ў залежнасці ад лексічнага значэння:

- 1) хлеб;
- 2) гардэроб;
- 3) лістапад;
- 4) ранак;
- 5) ясьень.

A6. Адзначце назоўнікі, якія ў форме давальнага склону адзіночнага ліку маюць канчатак - *i*:

- 1) Ілья;
- 2) Пеця;
- 3) накіп;
- 4) старшыня;
- 5) пыл.

A7. Адзначце нескланяльныя назоўнікі:

- 1) Маладзечна;
- 2) брокалі;
- 3) ЛіМ (газета);
- 4) выканкам;
- 5) Радзюк (жаночае прозвішча).

A8. Адзначце назоўнікі, якія ў форме творнага склону множнага ліку могуць ужывацца з варыянтнымі канчаткамі - *амі* (- *ямі*) і - *мі* (- *ыма*) :

- 1) дзверы;
- 2) ружа;
- 3) конь;
- 4) косць;
- 5) арэх.

A9. Адзначце правільна напісаныя назоўнікі:

- 1) вярні-дуб;
- 2) перакаці-поле;
- 3) кілаватгадзіна;
- 4) працадзень;
- 5) блокпост.

A10. Адзначце назоўнікі, утвораныя складана-суфіксальным спосабам:

- 1) жыццялюбства;
- 2) натураплата;
- 3) пчалаводства;
- 4) самалётабудаўнік;
- 5) нафтаздабыча.

Частка В

Устанавіце адпаведнасць паміж назоўнікамі і спосабамі іх утварэння. Адказ запішыце.

А. Бязлесе.	1. Суфіксальны.
Б. Верхалаз.	2. Нульсуфіксальны.
В. Перафарміраванне.	3. Прыставачна-нульсуфіксальны.
Г. Сельсавет.	4. Складана-нульсуфіксальны.
Д. Збор.	5. Абрэвіяцыя.

□□□□□□□□□□

Таццяна Старасценка,
кандыдат філалагічных навук